

Automatiserade beslut på grund av lagändringar i studieförmånerna

1 Allmänt

Ett beslut om studieförmån kan meddelas genom ett automatiskt avgörande på grund av en lagändring. Sådana automatiserade lösningar som följer av lagändringen är till exempel avgöranden om justering av försörjartilläggets belopp. I allmänhet ges inga skriftliga beslut om avgöranden i lagändringsomgångar. På den studerandes begäran kan han dock meddelas ett skriftligt beslut. Lagändringarna i studieförmånerna träder i regel i kraft i början av terminen, det vill säga från och med 1.8 eller 1.1. Det administrativa förmånsbeslutet ges skriftligen till kunden. Om kunden har avstått från papperspost via Folkpensionsanstaltens e-tjänst (MittFPA), skickas beslutet endast via MittFPA.

2 Förvaltningslagens villkor för automatiserat avgörande

Det automatiserade förfarandet för avgörande baserar sig på 8 b kap. i förvaltningslagen. Automatiserade beslut om studiestöd uppfyller de krav som anges i 8 b kap. i förvaltningslagen. Ärenden som avgörs automatiserat förutsätter inte prövning från fall till fall. Beslutet fattas på basis av de behandlingsregler som fastställts av människor i förväg. I behandlingsreglerna definieras begränsningar på basis av vilka ett avgörande alltid överförs till en fysisk person.

Enligt 53 f § 1 mom. i förvaltningslagen är en förutsättning för automatiserade avgöranden att den fysiska person som avgörandet avser avgiftsfritt till alla delar får begära omprövning av avgörandet genom en omprövningsbegäran enligt 7 a kap. eller ett jämförbart rättsmedel som behandlas hos den myndighet som har fattat beslutet eller hos en myndighet som hör till samma personuppgiftsansvarige som den beslutande myndigheten. Den som är

26.9.2024

missnöjd med ett beslut enligt lagen om studiestöd kan söka ändring i beslutet genom besvär hos besvärsnämnden för studiestöd och den som är missnöjd med besvärsnämndens beslut genom besvär hos försäkringsdomstolen.

Med stöd av 53 g § 1 mom. i förvaltningslagen ska det av förvaltningsbeslutet framgå om ärendet har avgjorts automatiserat samt var det beslut om införande som avses i 28 d § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen finns att tillgå. I ett förvaltningsbeslut som Folkpensionsanstalten fattar automatiserat anges att ärendet har avgjorts automatiserat på det sätt som avses i 53 e § i förvaltningslagen. I förvaltningsbeslutet antecknas dessutom adressen till Folkpensionsanstaltens webbplats, där detta beslut om införande finns att få. Med stöd av 53 g § 3 mom. i förvaltningslagen anges inte namn på en person som ger ytterligare uppgifter i beslutet. I beslutet anges dock kontaktuppgifter, så att personen som avgörandet avser vid behov kan begära ytterligare information om beslutet.

3 Förvaltningslagens förutsättningar för automatiserat avgörande

Enligt 28 a § 1 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten dokumentera uppgiftsfördelningen mellan de personer som ansvarar för att skyldigheterna enligt 6 a kap. i informationshanteringslagen fullgörs. Folkpensionsanstalten har dokumenterat uppgiftsfördelningen i ett separat dokument.

Enligt 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen ska myndigheten säkerställa att behandlingsreglerna för ett automatiserat beslutsförfarande dokumenteras så tydligt och heltäckande att deras lagenlighet kan påvisas. Av behandlingsreglerna ska det särskilt framgå hur man säkerställer att beslutsförfarandet är icke-diskriminerande, hur ärendet utreds tillräckligt och korrekt, inklusive hörande, samt hur avgörandet motiveras eller varför det inte behöver motiveras. Folkpensionsanstalten har dokumenterat behandlingsreglerna i ett separat dokument.

26.9.2024

Enligt 28 b § i informationshanteringslagen ska myndigheten innan ett automatiserat beslutsförfarande införs och när förfarandet ändras under användningstiden säkerställa att förfarandet motsvarar den dokumentation som avses i 28 a § 2 mom. i informationshanteringslagen, dvs. behandlingsreglerna för förfarandet. Dessutom ska myndigheten säkerställa ett gott språkbruk i automatiserat upprättade handlingar som ges till personen som avgörandet avser och att de centrala åtgärderna inom kvalitetssäkringen dokumenterats. Enligt 28 c § i informationshanteringslagen ska myndigheten övervaka kvaliteten och innehållets felfrihet i ärenden som avgörs automatiserat. I bestämmelsen föreskrivs också om riskhantering och planering av förfarandet för att korrigera upptäckta fel. Vid Folkpensionsanstalten har verksamhetssätten för kvalitetssäkringen och -kontrollen dokumenterats och de personer som ansvarar för kvalitetssäkringen och -kontrollen har utsetts.

Folkpensionsanstalten har innan det automatiserade beslutsförfarandet infördes försäkrat sig om att förfarandet motsvarar de uppgjorda behandlingsreglerna genom att testa förfarandet på ett heltäckande sätt. Dessutom har Folkpensionsanstalten genom språkvårdsåtgärder försäkrat sig om att de automatiserade besluten formuleras sig på ett gott språk.

Folkpensionsanstalten har dokumenterat hur kvaliteten på det automatiserade beslutsförfarandet övervakas efter införandet. Kvalitetskontrollen genomförs i regel genom slumpmässigt urval av vissa automatiska beslut för manuell granskning. Förfarandena för hantering av eventuella felsituationer har planerats och dokumenterats.

4 Förteckning över handlingar som ligger till grund för beslut om ibruktagande

Konsekvensbedömning avseende dataskydd

Beskrivning av behandlingsåtgärden

Kvalitetssäkringsdokumentation och kvalitetskontrollplan

26.9.2024

5 Förvaringstid

Om det automatiserade beslutsförfarandet tas ur bruk, bevarar Folkpensionsanstalten detta beslut om införande även därefter i minst fem år. Tidsfristen inleds i början av följande kalenderår efter att förfarandet tagits ur bruk.

6 Sökande av ändring

Det här beslutet kan inte överklagas.

7 Tidpunkt för införandet och beslut om införandet

Automatiserade beslut infördes 26.9.2024. Beslutet om införandet fattades av utvecklingsenhetens chef Pirkko Kilpeläinen.

8 Närmare information

Närmare information om det automatiserade beslutsförfarandet fås på servicenumret Studier och värnplikt 020 692 229 eller på adressen Folkpensionsanstalten, Registratorskontoret, PB 450, 00056 FPA. E-post: kirjaamo(a)kela.fi